

Otázka:

Od 01.01.2026 majú podnikatelia povinnosť evidovať hotovostné platby cez e-kasu, pretože sa rušia viaceré výnimky z evidencie tržieb. Chcem sa informovať, či uvedená problematika sa týka aj obcí, miest a nimi zriadených RO a PO a za služby ako napr. prenájom, hlásenie v rozhlase, predaj produktov a iné, je potrebné mať a používať e-kasu?

Alebo sa to týka iba obcí, miest, PO a RO, ktoré majú popri hlavnej činnosti aj podnikateľskú činnosť a e-kasu budú používať iba v rámci podnikateľskej činnosti?

Odpoveď:

Pokiaľ občianske združenia, neziskové organizácie, príspevkové organizácie, obce a mestá podnikajú na základe živnostenského oprávnenia alebo podnikajú na základe iného než živnostenského oprávnenia podľa osobitných predpisov podľa § 2 ods. 2 písm. c) Obchodného zákonníka a vykonávajú činnosť inú, ako majú uvedenú v zriaďovacej listine, v stanovách sú predávajúcimi aj napriek tomu, že nie sú zriadení na podnikanie a teda sú povinní evidovať tržbu v pokladnici eKasa.

K posúdeniu povinnosti používať pokladnicu eKasa v zmysle zákona č. 384/2025 Z. z. o evidencii tržieb a o zmene a doplnení niektorých zákonov ďalej uvádzame: Podľa nového znenia zákona o evidencii tržieb sa povinnosť používať pokladnicu eKasa vzťahuje na každého predávajúceho, ktorý vykonáva činnosť, ktorá je považovaná za podnikanie alebo samostatne zárobkovú činnosť. Definícia predávajúceho bola v novom zákone upravená tak, že za predávajúceho sa považuje fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá vykonáva podnikanie alebo samostatne zárobkovú činnosť na základe oprávnenia na podnikanie alebo inej samostatne zárobkovej činnosti, bez ohľadu na miesto jej sídla alebo trvalého pobytu.

Rozhodnutie, či predávajúci musí používať pokladnicu eKasa, závisí na viacerých faktoroch:

1. Povaha činnosti – Predávajúci si musí overiť, či jeho činnosť spadá pod definíciu podnikania alebo samostatne zárobkovej činnosti, a to na základe príslušných právnych predpisov. To zahŕňa napríklad živnostenský zákon, obchodný zákonník alebo špecifické predpisy, ktoré upravujú rôzne profesie a oblasti činnosti (napr. poskytovanie zdravotnej starostlivosti, prenájom nehnuteľností, knižnice a pod.).

2. Oprávnenie na podnikanie – Predávajúci musí mať platné oprávnenie na podnikanie alebo iný doklad, ktorý ho oprávňuje vykonávať danú činnosť. Na tomto základe je potrebné posúdiť, či ide o podnikanie, alebo o samostatne zárobkovú činnosť, ktorá spadá pod povinnosť evidovať tržby pomocou pokladnice eKasa.

3. Právna nejednoznačnosť v niektorých prípadoch – V prípade, že predávajúci vykonáva činnosť, ktorá nie je jednoznačne klasifikovaná ako podnikanie alebo samostatne zárobková činnosť, je potrebné aby sa predávajúci obrátil na gestorov príslušných právnych predpisov, ktoré vykonávajú dohľad nad daným odvetvím. Príklady môžu zahŕňať oblasti ako poskytovanie zdravotných služieb, umelecká činnosť alebo prenájom nehnuteľností, bytové družstvá, neziskové organizácie, občianske združenia a pod. Napríklad poskytovanie zdravotných služieb môže byť regulované samostatnými predpismi a často ide o podnikanie alebo živnosť. Avšak aj tu môže byť potrebné preskúmať konkrétne podmienky, ktoré určuje legislatíva. Rovnako v iných oblastiach, ako je prenájom, autorské služby alebo neziskové aktivity, je kľúčové posúdiť, či ide o samostatne zárobkovú činnosť, na ktorú sa vzťahujú povinnosti vyplývajúce z nového zákona.

Výnimky:

V zmysle ustanovenia § 3 ods. 2, písm. b) bod 5 zákona č. 384/2025 Z.z. o evidencii tržieb a o zmene a doplnení niektorých zákonov, povinnosť evidovať tržbu podľa odseku 1 sa nevzťahuje na služby poskytované v rámci dodávky elektriny, plynu, pary, studeného vzduchu, zberu, úpravy a dodávky vody a čistenia a odvodu odpadových vôd.